

ARAN

DIJAUS 23 de JUNH de 1.988

ERA NOTÍCIA: ES ESCÒLES D'ARAN HÈN UA EXPOSICION

Eth diuendres passat 17 de Junh s'inaugurèc en Còto Saforcada era Exposicion deth Miei realisada pes escòles dera Val d'Aran.

Dauric er acte eth Sr. Josep Domenec coma Cap d'inspeccion tecnica d'EGB dera Generalitat en Lleida. Entre es moltes causes que didec cau remarcar qu'en Euròpa s'a escuelhut eth dia deth miei e per açò cau que ja des der ensenhament se pogue inspirar aguest dia enes mainatges, desvolopar eth contacte damb eth miei o ben er entorn deth mainatge entà sensibilisà-le e podé-se trobar damb era natura, e sabé-se-i plaçar laguens d'era.

Tot seguit prenguec era paraula eth Sr. Jusèp Calbetò, e dempús d'agraïr er esfòrç qu'aguesta exposicion auie suposat entàs mainatges, rebrembà-les que tot aquerò ère base deth sòn ensenhament e per tant les auie d'aprofitar entath desvolopament. Per un aute costat oferic era collaboracion deth Conselh entà qu'es mainatges poguen auer facilitat d'intercambi entre es pòbles dera Val.

Ad aguesta exposicion i auec fòrça concurrència, cau remarcar era presència de molts Alcaldes d'Aran, a mès de Còssos e Conselhèrs; tanben i auec era assistència de pares d'alumnes que s'interessèren fòrça pes trabalhs realissats e es explicacions des mèstres sus cada trabalh. Aguesta exposicion a estat dubèrta ath públic enquia eth dimèrcles dia 22 de Junh.

EDITORIAU

UA EXPOSICION DIGNA

Es programes escolars an estat composats escolasticament/tradicionalment per contenguts abstractes aluenhats que primauen era memorisacion en tot estudiar aspèctes que s'escaparien dera dirècta comprovacion e investigacion deth mainatge.

Es naues direccions pedagogiques procuren dar mès protagonisme ar estudi d'aquerò qu'ei a pròp o per miei de materiaus vius en nòste entorn. Se partís dera base de qu'eth mainatge qu'adquirís àbits d'estudi deth sòn miei mès pròxim en tot ampliar enquia concèptes mès genèrics, racionalise interiorment damb mès seguretat toti es contenguts.

E atau, es mainatges de totes es escòles d'Aran an estudiat eth sòn miei mès pròxim en tot realisar trabalhs diferents sus eth madeish qu'an acabat exposant toti amassa. Ei ua exposicion digna de veir! E coma auie d'èster, se pòt comprovar qu'era lengua mès utilissada, damb diferència, ei era pròpia d'Aran. Era lengua aranesa.

impresi sense adreça

Celebrat er An Marian ena nòsta tèrra d'Aran e auent passat ja uns dies, cau hèr un judici dera sua realisacion.

En prumèr lòc cau ben dider: Enorabona a toti! Non mos ac pensàuem pas que siguesse tant concorregut, tant solèmne e ath madeish temps tan devòt. Non saben pas que destacar mès, s'era preséncia numerosa, e airejar des bandères, era manifestacion de bères creus araneses, o era preséncia des nòstes tant estimades imatges dera Mare de Diu, ère com un espectacle ben emocionat. E non cau dider era dignacion de presidir er acte eth nòste Bisbe Martí, que quedèc ben estonat e agradablement impresionat.

Ère religiós eth motiu principau, prò tanben i cabie era expression d'un pòble amassat ath torn des sòns signes populars e religiosi. Eth Sr. Bisbe en parlèc un shinhau, de saber hèr Pàtria, país, estimar es tradicions, era cultura, era lengua, prò toti amassa encara que i pogue auer punts de vista diferents e legítims.

Era Missa, signe de comunion damb Diu e damb es germàs, siguec er acte mès important e devòtament participat. Era preséncia deth nòste bisbe Martí dèc prestància tanben ar acte. E siguec ben d'admirar com eth tanben hège servir era nòsta lengua, coma signe de comunicacion, d'aprèci e d'estímul.

Eth cant des gòis, hèt damb entosiasme, aunorèc as mainatges dera Mare de Diu, e era distribucion dera còca, siguec ua invitacion dera amistat. Eth temps non mos deishèc acabar com ère previst, damb era dançada de bals aranesi, eth concèrt d'acordeons e er acte d'affirmacion aranesa deuant des nòstes bandères, pro héremçò mès important.

Ua felicitacion as pòbles de Salardú, Gessa, Aubèrt, Bossòst e Les pes sues naues e bères bandères. E ua accion de gràcies a toti es qu'an ajudat a qu'aguest acte gesques se com toti volièm. Gràcies ar Ajuntament, Fecsa-Copisa, Sr. Perailes, a Soroptimis per obsèqui dera naua estovalha der autar, ara Sra. R. Medina pera mitra naua, e as auti collaborators.

Es Capelhans dera Val d'Aran

Sr. Director:

Èm un grop de 5 mainades e 2 mainatges que des de hè un temps ensajam damb fòrça entosiasme e illusion. Era rason pera que mos dirigim aué ath TOTI ei entà manifestà-vos que èm amanits entà participar en quinsevolha des Hèstes Majors des Pòbles dera Val d'Aran.

Mos agradarie tocar entà vosati, e demoram que mos rebrembésquetz ara ora d'elaborar era organisacion des vòstes Hèstes, mentrestant seguiram es nòsti ensagi damb era professora Anneliese Hund Perea.

Tà contactar damb nosati podetz escriuer a Anneliese Hund Perea, C/ Marcatosa, 17, 52, 1a. en Vielha.

ACTUALITAT

ESCÒLA D'OSTIU

Eth deluns 27 de Junh enquia eth dissabte 9 de Juriòl, comence era "escòla d'Ostiu" tàs mèstres ena escòla Garona de Vielha.

EXPOSICION DE PINTURES

Es alumnes de Mª Jusèp Benz an elaborat ua exposicion d'ua quarantea de pintures e diboishi qu'an estat exposadi ena Caisha de Catalunya de Vielha.

S'inaugurèc eth dia 21 de Junh entàs 7,30 dera tarde e aurà ua durada d'ua setmana.

As mainatges que i collabòrèren se les aufric un diplòma e ua medalha coma reconeishement deth sòn trebalh.

CONCÈRT ENA

ESCÒLA MUNICIPAL

DE MUSICA DE VIELHA

Eth dia 21 de Junh se celebrèc ena Escòla Municipal de Musica un concèrt coma clausura deth curs, coïncidint tamb eth dia dera Hèsta Internacio nau dera Musica.

Era directora d'orquestra siguèc era Sra. Anneliese Hund Perea qu'auie ath sòn cargue 7 acordeonistes e 3 pianistes que mos deleitèren tamb 12 pèces plan bères.

Cau destacar era bona preparacion des mainatges que mos heren a passar ua estona molt agradable.

ROCARD

Carrèr Sant Jaime n° 99 LES, telf.: 64 80 53

650 m/2 D'EXPOSICION ATH VÒSTE SERVICI.

VENGUETZ A ADMIRAR ETH NÒSTE EXTENS SORTIT, ESPECIALISAT EN:

- JARDINERIA: Pòts e jardinères de hanga e pèira artificiau, amagapòts de ceramica.
- CERAMICA: Des dera popular enquia era de mès auançat dissenh.
- PRESENTS (REGALS): Clàsics, decoratius, informaus...
- RECÒRDS: Variats e de toti es prètzi.
- OBJÈCTES TARA CASA: Extensa varietat de caceroles de hanga; Servicis de taula...
- VEIRE: Bohat, hèt per artesans.
- ESCULTURES: Bofill, Teresa Gironès, Petrocelli, Huelamo...
- LISTES DE NÒCES.

QUAN VENGUÉSQUETZ A VISITÀ-MOS, SE MOS PRESENTATZ AGUEST ANONCI AURATZ UN DESCOMPDE DETH 10%.

INFORMACIONS

VOS REBREMBAM...

HÈSTA DE SANT JOAN en ARTIES
es dies 23, 24 e 25 de Junh.

HÈSTA DE SANT JOAN E SANT PÈRE
en LES es dies 23, 24, 25, 26,
27, 28 e 29 de Junh.

HÈSTA DE SANT PÈRE en GESSA
es dies 29 e 30 de Junh, 1 e
2 de Juriòl.

HÈSTA DE SANT PÈRE en ESCUNHAU
es dies 29 e 30 de Junh.

Tanben cau rebrembar era PRE-
GÀRIA DE MONTGARRI eth dia 2
de Juriòl, a on se haràn coma
actes importants er agermanament
des Vals de Biròs damb eth Naut-
Aran.

SOPA DE LETRES

Trobatz eth nòm
de 12 verdures
que normalment
se sèmien o se
planten ena Val
d'Aran.

B	C	A	T	E	G	N	O	M	A
E	N	S	C	E	B	A	C	P	I
L	E	A	A	T	A	M	O	T	E
E	R	E	R	E	I	R	R	L	A
T	I	A	R	S	R	U	N	I	G
A	P	I	O	O	A	T	I	N	U
L	U	A	T	U	E	I	S	O	T
H	U	N	A	T	R	U	H	A	I
E	N	H	I	O	L	N	O	D	E
C	I	P	S	N	O	U	N	E	L

ToTi

NOTICIARI ARANÉS

CONSELH COMARCAU DERA
VAL D'ARAN

DIRECCION GENERAU DE
PATRIMONI ESCRIT E
DOCUMENTAU DERA
GENERALITAT DE
CATALUNYA

EDITE:

Centre de Normalisacion
Lingüística dera Val
d'Aran.

C/ Sarriulèra, 8, 2on. pis
Tel.: 64 00 92

25530 V I E L H A

DIRECTOR:

Jusèp Loïs Sans Socasau

REDACTOR:

Joan Leja Cadena

COLLABÒREN:

Jovita Ané Sanz
Manuela Ané Brito

IMPRIMÍS:

CNL dera Val d'Aran

DEPÒSIT LEGAL:

L-1328-1987

Es articles e comentaris
publicadi en noticiari
TOTI sonqu'exprèssen era
opinion des sòns autors.

Eth remoquet dera setmana

Mª Loïsa Estévez Sans

AUÉ PARLAM DAMB...

Jusèp Mª Boya, coma Conservador deth Musèu dera Val d'Aran.

- TÀ QUIN DIA EI PREVISTA ERA INAUGURACION DERA SECCION DETH MUSÈU DE SANT JOAN D'ARTIES?

En principi ei prevista era sua inauguracion eth propèr dimenge 10 de Juriòl entàs 12 de meddia.

- QUINI SON ES PROBLÈMES QUE TÀS TROBAT ARA ORA DE HÈR ES ÒBRES DE RESTAURACION DERA GLÈISA DE SANT JOAN? SE TROBAUE MOLT MALAMENT AGUEST EDIFICI?

Òc, perque auie estat multi ans abandonat, non s'auie hèt practicaments arren, encara que hè uns dètz ans se hec eth tet, prò eth laguens estaue molt descuedat. Eth problèma mès fòrt an estat es umitats ja qu'ena part de darrèr, çò que da ara part de Sassièrra, i a molta umitat e maugrat es òbres que s'an hèt non s'a podut trèir totauments.

Calèra aumentar eth pressupòst e hèr ua òbra de molta envergadura entà poder talhar aquestes umitats.

- DE QUE CONSTARÀ AGUESTA EXPOSICION?

Era exposicion que montam ei relacionada damb era plaça dera musica tradicionau laguens dera societat gascona. Consideram qu'era Val d'Aran encara que administratiuament ei catalana, des d'un punt de vista lingüístic e culturau ei ua tèrra gascona, e era musica tradicionau aranesa ei molt semblanta entà non dider qu'ei era madeisha qu'en moltes tèrres de Gasconha. Alavetz en aquesta exposicion explicam un shinhau quina a estat era plaça dera musica ath long des segles ena societat gascona.

Vedem coma an utilizat aquesta musica e damb quini instruments l'an tocada. En aquest sentit era exposicion presente ua sèrie d'instruments plan antics que mos an estat deishadi per diuèrsi

musèus gascons, com eth Musèu dei Lorda, eth Musèu de Tarbes, eth Musèu des Landes; ua collaboracion importanta perque començam ua relacion de trebalh damb toti aquesti Musèus en Estat Francès.

- SUPÒSI QUE I AURÀ BÈRA CONVOCATÒRIA ENTÀ ESCUÈLHER ARA PERSONA QUE S'ENCUEDARÀ DETH MANTIENIMENT DETH MUSÈU. QUINI SERÀN ES REQUISITS QUE SE DEMANARÀN AD AGUESTA PERSONA?

Ben, segur que se harà aquesta Convocatòria, de totes formes aquesta persona serà trigada per Ajuntament de Naut Aran, e son erí es que correràn damb es despenes d'aquesta persona. Es requisits que jo voleria demanar ei que sigue ua persona que conéishigue un mínim d'idiòmes coma eth castelhan, eth catalan, e un shinhau de francès.

- I A BÈTH ACTE PREPARAT ENTATH DIA DERA INAUGURACION?

Se tot va ben ei previst que se desvolopen en pòble d'Arties diferenti actes. Peth maitin se harà un passavila per toti es carrèrs deth pòble damb músics gascons, dempús entàs 12 auferiram un petit aperitiu a toti es assistents e pera tarde haram un festiu de musica gascona a on i participarà a mès deth grop folclòric dera Val d'Aran d'auti grops de Gasconha.

- QUINA EI ERA IMPORTÀNCIA CULTURAU QUE PÒT REPRESENTAR ERA APERTURA D'AGUESTES SECCIONS DETH MUSÈU DERA VAL D'ARAN?

Era sua importància ei molt grana, en primèr lòc perque se hè un recuelh deth patrimoni culturau entara sua conservacion, recuperar e reparar era Glèisa de Sant Joan d'Arties ei un pas molt important. Per un aute costat arténher era descentralisacion deth Musèu dera Val d'Aran en d'auti parçans o pòbles ath long dera Val.

ACTUALITAT

NOTÍCIES DE DARRÈRA ORA ...

Eth dia 21 de Junh entàs 6,30 dera vrespada s'acabèc era amassada deth Conselh de Direccion dera Estacion d'Esquí Tuca-Malh Blanc, que portaua ua setmana de debats. Segontes Jusèp Calbetò ja s'a conseguit per part dera Conselheria d'òbres Publiques e Torisme era aprovacion dera carretèra que va des de Betren enquia era còta 1.500 çò que se denomine "Artigarix" e inclòs er aplaniment e aishampliament d'aguest parçan entà un possible Pàrking. Açò ja a gessut publicat en Boletin Oficial dera Generalitat. Tanben cau remarcar era ajuda de 10 milions de pessetes per part dera Generalitat entà renovacion de maquinària e inversions ena milhora dera estacion. Finalment e çò mès important ei era propòsta que harà era direccion de Tuca ar Ajuntament entà ampliacion de capital e milhora dera estacion que pòt oscillar pròp des 500 milions de pessetes. Per un aute costat er Ajuntament de Vielha, amassa damb eth Conselh Comarcau e es Ajuntaments de Betren e Escunhau tanben haràn ua propòsta entà agilisar es possibles acòrds as que poguen arribar.

Un aute tèma important entàs aranesi ei era celebracion dera Hèsta dera Cultura. Segontes eth President deth Conselh Comarcau Jusèp Calbetò se presentarà a consens deth Conselh era propòsta d'escuèlher entre eth 23 d'Agost o ben eth dia 22 de Seteme. Era prumèra data ei quan Jaime II ratifiquèc era Querimònia entà Aran, e era segona data ei quan Jaime II entreguèc as aranesi era Querimònia en Lhèida.

De totes formes se harà un sondeg popular entà contemplar era maxima opinion des aranesi.

AGERMANAMENT EN MONTGARRI

Agermanament des pòbles dera Val de Biròs damb es pòbles de Naut-Aran.

Era culminacion d'aguest acte ei eth dia dos de Juriòl en Montgarri.

Segontes Emilio Sanllehy açò ei eth resultat de moltes convèrses damb era gent de "Sentein" entà renovar antics laci d'amistat que ja i èren hè molt de temps. Montgarri ère eth lòc a on se trobauen toti es pastors tant dera part de Pujòlo coma des Vals de Biròs, e eth dia dera Mare de Diu de Montgarri ère quan se tractauen e pactauen es problèmes relacionats damb peishius.

Entà conmemorar aguest acte d'agermanament, persones dera Val de Biròs vieràn entà Montgarri e laguens der acte dera Missa, auràn un petit parlament er Alcalde de Naut-Aran e er Alcalde dera Comuna de Biròs e dempús signarà eth protocòl d'aguest agermanament.

Entà dà-li mès relhèu ad aguest acte se harà ua corsa damb dues categories era prumèra que gesserà de "Laspe" e era segona que serà mès cuerta que gesserà de "La Pucelle". Era arribada en Montgarri serà abantes de repartir era caritat. Es que se i volguen inscriuer auràn tota era informacion en Club Alpin Aranés de Vielha.

Un còp repartida era Caritat as assistents se repartiràn es prèmies as participants, prèmies fòrça importants tant dera part dera Val d'Aran coma dera part francesa.

S'aguesta corsa a fòrça acceptacion s'estudiarà era possibilitat de hè-la en sentit contrari en mès d'Octubre aprofitant es hèstes de "Sentein".

Sant Père

HÈSTA MAJOR

DE

ESCUNHAU

Vesins d'Escunhau:

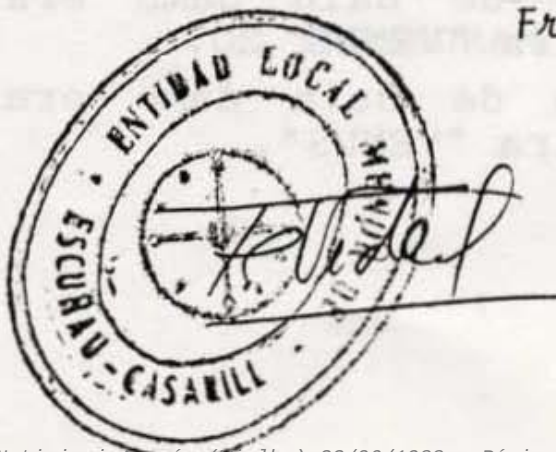
Un aute còp mos trobam deuant dera Hèsta Major deth nòste pòble.

Voi desirà-vos que passésquetz ues bones e eroses Hèstes, tanben voi convidar a toti a que i participésquetz enes actes qu'a organisat era Comission de Hèstes e que coma tostempatrocine eth vòste Ajuntament.

Tanben voi rebrembar qu'Escunhau ei un pòble fòrça dubèrt, per aquerò convidam a toti es aranesi a que i participésquetz dera nòsta Hèsta. Vos i trobaratz plan ben!

Vos i demoram a toti.

*Eth Baile Pedani
Francèsc Vidal*

dia 29

12,00 ores.-Santa Missa.

13,00 ores.-Vin d'aunor auferit a
toti es assistents per
Exm. Ajuntament d'Escunhau.

14,30 ores.-Passavila.

19,30 ores.-Session de Balh damb era
orquèstra "VENUS".

24,00 ores.-Session de Balh damb era
orquèstra "VENUS".

dia 30

11,00 ores.-Concurs de pesca.

16,00 ores.-Concurs de "BOTIFARRA".

17,00 ores.-Jòcs entàs mainatges.

19,00 ores.-Session de Balh damb era
orquèstra "VENUS".

24,00 ores.-Session de Balh damb era
orquèstra "VENUS".

Sant Père

dia 3

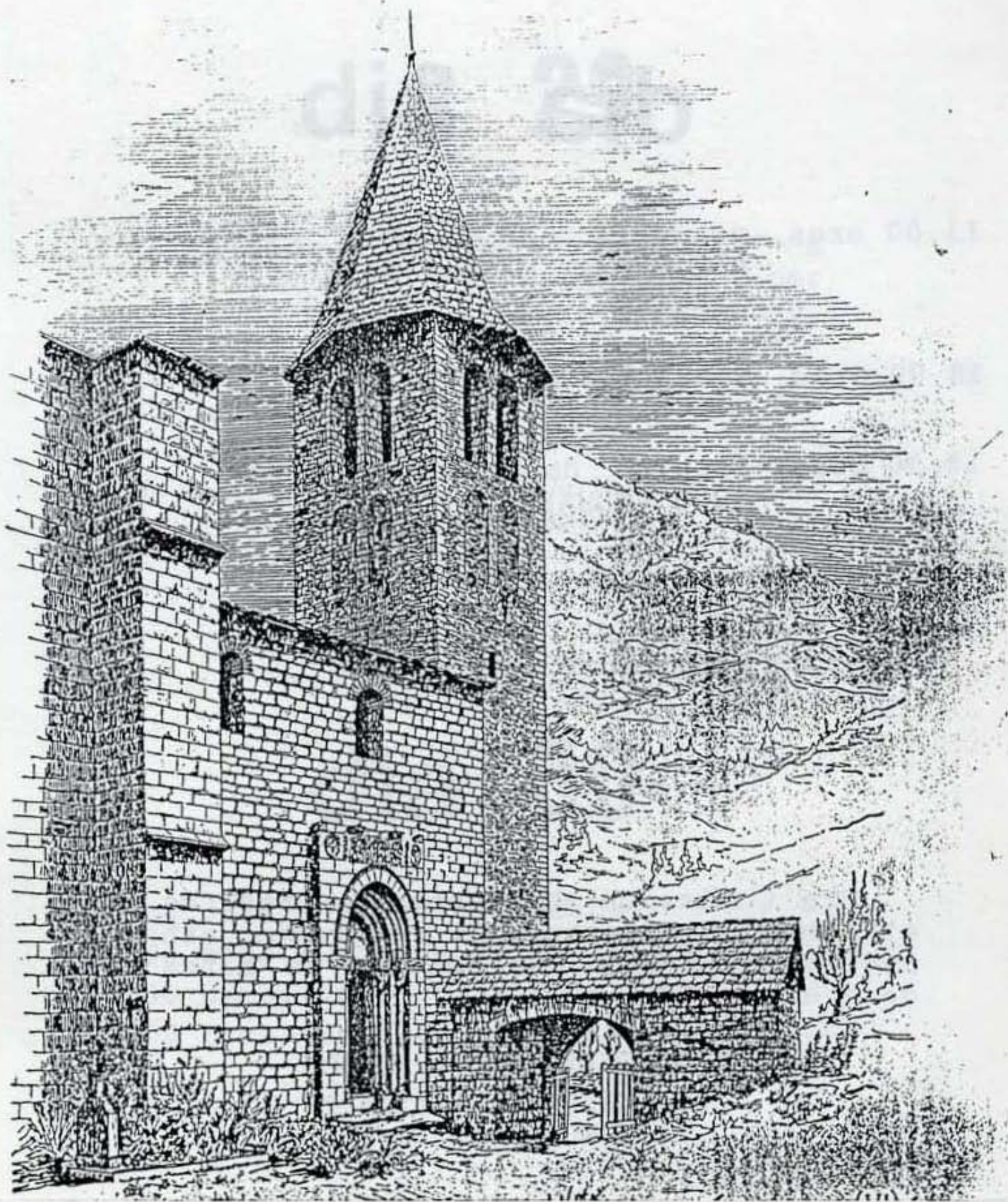
11,00 ores.-Pregària en aunor a Sant
Ròc e Sant Sebastian ath
"SANTET".

18,00 ores.-Santa Missa.

19,30 ores.-Session de Balh damb eth
"DUO PALHARES".

Era Comission de Hèstes se resèrve
eth dret d'alterar eth programa, ath
madeish temps que vos convida as actes
dera Hèsta.

VOS I DEMORAM A TOTI!

IMPRIMÍS.- C.N.L. dera Val d'Aran.